

**Actualiserende Quick scan/Natuurtoets Flora en Faunawet
Hengelosestraat 412/414
P. Oude Elferink
15-02-2016**

- 1.1 Inleiding.**
- 1.2 Ecologie en natuurwetgeving.**
- 1.3 Gebiedskarakteristieke informatie.**
- 1.4 Actualiserend deelonderzoek.**
- 1.5 Doelstelling van de scan.**
- 2.0 Welke wettelijke beschermde dier- en plantsoorten komen voor in het plangebied.**
- 3.0 Beoordeling en conclusie.**

1.1 Inleiding

In verband met het opnemen van twee bouwvlakken aan Hengelosestraat 412 en 141 te Enschede, is er in het kader van de Flora- en Faunawet onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Hiervoor is een actualiserende Quick scan Flora en Faunawet uitgevoerd. In dit rapport worden de resultaten van de toetsing weergegeven.

1.2 Ecologie en natuurwetgeving

Bij ruimtelijke planvorming moet aandacht worden besteed aan de natuurwet- en regelgeving. Momenteel genieten zowel een groot deel van de flora en fauna zelf als de leefgebieden van diverse soorten wettelijke bescherming. Die bescherming vloeit voort uit zowel Europese en nationale regelgeving als uit internationale verdragen en afspraken als het VN-Biodiversiteitsverdrag. In dat verdrag hebben 193 landen, waaronder Nederland, zich verplicht om biologische diversiteit te behouden en een duurzaam gebruik te maken van biodiversiteit. Biodiversiteit is niet alleen belangrijk vanwege de intrinsieke waarde van de natuur maar draagt ook bij aan onze voedselvoorziening, economie en gezondheid. Deze internationale biodiversiteitsdoelstellingen zijn op Europees niveau verankerd in de EU-Vogel- en Habitatrictlijnen. De Habitatrictlijn richt zich expliciet op de biologische diversiteit, door middel van het instandhouden en beschermen van nationale habitats (leefgebieden) en in het wild voorkomende flora en fauna. De te beschermen nationale habitats worden 'Natura 2000' gebieden genoemd en vormen gezamenlijk een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden.

De Vogelrichtlijn beschermt op soortgelijke wijze broed- en trekvogels en hun specifieke leefgebieden. Deze internationale afspraken en Europese richtlijnen zijn in Nederland doorvertaald in de Natuurbeschermingswet 1998 (gebiedsbescherming) en de Flora- en faunawet (soortenbescherming). Aanvullend aan deze wettelijke bescherming is in de Nota Ruimte door het kabinet het beleid uitgewerkt voor de bescherming van de ecologische hoofdstructuur (EHS), ganzenfoerageergebieden en weidevogelgebieden.

De verschillende beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden te worden getoetst op mogelijke schadelijke uitstralende effecten, dit wordt ook wel “externe werking” genoemd.

Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 worden twee typen beschermde gebieden onderscheiden, de 'Natura 2000' gebieden (artikel 10a) en de beschermde natuurmonumenten (artikel 10).

Onder 'Natura 2000' gebieden worden verstaan de Vogelrichtlijngebieden en de Habitatrictlijngebieden. Voor veel Habitatrictlijngebieden geldt overigens dat deze nog wel formeel als zodanig moeten worden aangewezen door de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, omdat daarvoor nog instandhoudingsdoelstellingen moeten worden vastgesteld. Zo lang de Habitatrictlijngebieden nog niet definitief zijn aangewezen dient nog te worden getoetst aan de communautaire lijst, zijnde de lijst van gebieden zoals die indertijd zijn aangemeld bij de Europese Commissie.

Onder beschermde natuurmonumenten worden die natuurgebieden verstaan die op grond van de “oude” Natuurbeschermingswet reeds als zodanig waren vastgesteld. Voor zover de beschermde natuurmonumenten overlappen met Natura 2000 gebieden geldt dat de status “beschermde natuurmonument” voor die betreffende gebieden is komen te vervallen, de beschermde waarden voor het betreffende gebied – voor zover die niet ook onder de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000 gebied vallen – blijven echter voor die gebieden onverminderd van kracht.

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 dienen voor alle Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen en een beheerplan te worden vastgesteld. Bestaand gebruik mag worden voortgezet, mits niet conflicterend met de instandhoudingsdoelstellingen en als zodanig vastgelegd in het beheerplan. Voor alle andere activiteiten is een vergunning van Gedeputeerde Staten (met uitzondering van die gebieden waar op grond van het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998 de staatssecretaris van Economische zaken, Landbouw en Innovatie bevoegd gezag is) vereist.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) schetst het Rijk hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

Het ruimtelijke- en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. Hieronder valt bijvoorbeeld het landschapsbeleid. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid.

In de structuurvisie zijn tot 2028 drie Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van de meest kwetsbare planten- en diersoorten die in

Nederland voorkomen. Het gaat daarbij niet om de bescherming van individuele planten of dieren maar om waarborgen om te voorkomen dat het voortbestaan van soorten planten of dieren niet in gevaar komt. Hiertoe zijn in deze wet een aantal verbodsbepalingen opgenomen, zoals het verbod op het doden of verontrusten van dieren of het verbod op het plukken van planten. Daarbij is het “nee, tenzij” principe het uitgangspunt, er mag geen schade worden toegebracht aan beschermde dieren of planten tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan. Op grond van de Flora- en faunawet zijn alle dieren en planten van onvervangbare waarde en dus dienen mensen daarmee zorgvuldig om te gaan. Daarom is in de wet ook een algemene zorgplicht (artikel 2) opgenomen, die inhoudt dat een ieder 'voldoende zorg' in acht dient te nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (dus niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving. Indien een voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling mogelijk negatieve gevolgen heeft voor in dat gebied voorkomende beschermde soorten dan dient in de regel ontheffing van de betreffende verbodsbepalingen te worden gevraagd bij de minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie.

De ontheffingsbevoegdheid is geregeld in artikel 75 e.v. van de Flora- en faunawet en nader uitgewerkt in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten.

De Flora- en faunawet hanteert een driedeling in beschermingscategorieën:

1. tabel 1 soorten, dit zijn de meest algemeen voorkomende soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstellingsregeling geldt. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden gevraagd;
2. tabel 3 soorten, dit zijn de strikt beschermde soorten. Het gaat hierbij om de Habitatrichtlijnsoorten en een (nationale) selectie van de zwaardere categorieën van de Rode Lijst. Voor deze soorten dient vrijwel altijd ontheffing te worden gevraagd;

3. tabel 2 soorten, een tussencategorie bestaande uit de resterende beschermde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling wanneer wordt gehandeld volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen dient voor deze soorten doorgaans ontheffing te worden gevraagd.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden door de wet alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Voor een aantal vogelsoorten (met name spechten, uilen en boombewonende roofvogels) zijn de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen jaarrond beschermd.

1.2 Gebiedskarakteristiek informatie

Het plangebied ligt aan de rand van Enschede. Gelegen aan de Hengelosestraat en grenst aan het parkachtige landschap van de U.t. Twente. In Het gekenmerkt door onder andere diverse woon boerderijen, bos, houtwallen, Rododendrongroepen en diverse vijvers. In de directe omgeving ligt het landgoed 'Het Wageler' (46 ha.) en het Abraham Ledeboerpark. Het Wageler is te herkennen aan een kleinschalige afwisseling van akkers, graslanden, houtwallen, bosjes, boerderijen, beken en ruigten.

1.3 Doelstelling van de Scan

De doelstelling van het onderzoek is het inzichtelijk maken van welke wettelijke beschermde natuurwaarden in het plangebied te verwachten zijn en wat de consequenties van de bebouwing op deze zijn.

2.0 Welke wettelijke beschermde dier- en plantsoorten komen voor in het plangebied.

Flora

Gedurende het veldonderzoek zijn geen zeldzame vegetaties aangetroffen, het voorkomen van beschermde of bedreigde planten worden derhalve niet aannemelijk geacht. In het plangebied staan diverse loofhout soorten beuk en eik en douglassen. In deze zijn geen boom bewonende zoogdieren zoals rosse, ruigedwerg en of grootoorvleermuis gevonden.

Broedvogels/vogels

De vegetatie in het plangebied bied minimale mogelijkheden als vaste rust- en verblijfplaats voor vogels. Er zijn geen jaar rond beschermde vogelnesten in het plangebied gevonden en het is niet aannemelijk dat deze in het gebied in de nabij toekomst worden gebouwd. In de nabijgelegen houtwallen komen wel enkele schaarse voorkomende vogelsoorten voor. Het vellen van de bomen heeft geen wezenlijke invloed op de aanwezigheid van deze soorten er hoeven dan ook geen mitigerende beheermiddelen voor deze worden genomen. In het plangebied komen wel enkele bosschages, rododendrons, voor en een gazon en een intensief gebruikt weiland waar algemene vogelsoorten zouden kunnen nestelen. De nesten van deze soorten zijn buiten de broedtijd niet beschermd.

Vleermuizen

In het plangebied werden geen winterslaapplaatsen van vleermuizen vastgesteld. In het aansluitende parkachtige landschap werden gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuis, watervleermuis, laatvlieger, franjestaart en rossevleermuis waargenomen. De aanwezige lint bebossing, eiken, beuk en esdoorn blijven gehandhaafd en jacht en trekgebied wordt dan ook niet aangetast. Effecten van de nieuwbouw op het voorkomen van deze soorten wordt dan ook niet voorzien.

Overige zoogdiersoorten

In het gebied komen diverse marter- en muizensoorten voor. De velling heeft geen lokale en regionale negatieve invloed op de gunstige staat van de instandhouding van de soorten. Er hoeven geen effect beperkende en/of mitigerende maatregelen getroffen worden.

Amfibieën

In de vijver zijn enkele Tabel 1 (Algemene soorten) amfibiesoorten waargenomen: bruine kikker, gewone pad en middelste groene kikker. Deze soorten zijn allen licht beschermd en de nieuwbouw heeft geen wezenlijke invloed op het voorkomen van de soort in het gebied.

Reptielen

Het voorkomen van reptielen wordt uit gesloten. Het plangebied en het omliggende terrein is ongeschikt als leefgebied voor de meeste reptielen. Het gebied zou mogelijk geschikt zijn als leefgebied voor ringslang en hazelworm. Aangezien de soort niet in het gebied voorkomt, en het gebied geïsoleerd ligt ten opzichte van andere ringslang populaties in Overijssel, is het niet aannemelijk dat de soort in de toekomst door migratie het plangebied zal bevolken.

Vissen

De velling heeft geen wezenlijke invloed hebben op de aanwezige vissenpopulaties in het oppervlakte water.

3.0 Beoordeling en conclusie

Wanneer gekapt wordt buiten het broedseizoen is geen Flora- en faunawet onderzoek noodzakelijk. Enkele bosschages en de solitaire bomen in het plangebied zijn geschikt als broedplaats voor algemene vogelsoorten. Dit betekent dat het vellen van de bomen en het rooien van de landschappelijke beplanting voor aanvang van het broedseizoen uitgevoerd moet worden. Dit voorkomt het voorkomen van nestelen van vogels. Eksters en zwarte kraaien kunnen al van af half februari tot nestbouw overgaan. Om nestbouw van deze soorten te voorkomen zullen genoemde vellingswerken voor deze periode uitgevoerd moeten worden. Om het broeden van vogels te voorkomen zal de heester begroeiing door het afzetten voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt moeten worden als broedplaats.

Voor de velling zal middels een flora en fauna scan de mogelijke vaste rust en verblijfplaatsen van soorten zoals de eekhoorn vastgesteld/uitgesloten moeten worden.

Geconcludeerd kan worden dat de velling kan plaats vinden zonder ontheffing van de Flora- en Faunawet, mits er volgens de gedragscode ruimtelijke ontwikkeling van Stadswerk gewerkt wordt.